ВЕСЕЛКА

ЖУРНАЛ ДЛЯ ДІТЕЙ

THE RAINBOW

A CHILDREN'S MAGAZINE

РІК XXV

ЛИСТОПАД 1978

Ч. 11 (290)

Редакція отримала такого листа: Дорога „Веселко!" Нас є трьох братів. Я найстарший, називаюся Богдан, молодший Лев, а найменший Юра. Я є вже четвертий рік пластуном і був на четвертому пластовому таборі. Левко є три роки пластуном і був на трьох таборах. Юра поїде на пластовий табір на другий рік. Цього літа було на нашому таборі двадцять шість хлопців-пластунів. Було весело і приємно та швидко минули три тижні. Ми повернулися додому здорові, засмалені і вдоволені.

Щиро здоровлю Тебе, „Веселко" і всіх Твоїх читачів.

Богдан Юринець, Чікаґо

Відповідь Редакції: Дорогий Богдане! Дякуємо Тобі за листа. Ти написав його доброю українською мовою. Гарно, що Ти і Твої братіки належите до Пласту й відбуваєте табори. Кожна українська дитина повинна ходити до української школи або на українознавчі курси, вивчати українську мову, читати книжки й журнали для дітей. Читачі „Веселки" напевно радо прочитають Твого листа та будуть Тобі вдячні за поздоровлення. Пиши до нас частіше.

Вітаємо Тебе і Твоїх братіків та бажаємо Вам успіхів у школі і в пластуванні!

Дорогі Читачі! Звертаємося до Вас у важливій справі. Професор Джошуа Фишмен з університету Єшіва в Ню Йорку підготовляє наукову працю про приватні школи, в яких навчання відбувається двома мовами, або іншою ніж англійська. Йому потрібні адреси цих шкіл. Тому, що українці мають такі школи, попросіть своїх учителів, виховників, священиків чи батьків, щоб зголосили їх на адресу проф. Фишмана. Він вишле їм запитник і включить їх у свою книгу. Цю книгу він опрацьовує на доручення Національного Інституту Навчання.

Адреса така:

Language Resourses II
Yeshiva University
55 Fifth Ave., New York, N. Y., 10003

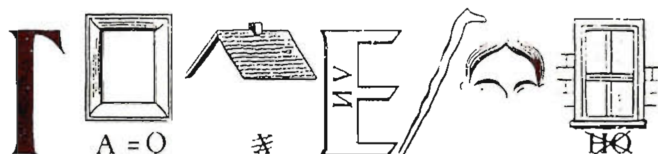
Треба поспішати, бо було б шкода, якби в цій книзі не було згадки про українські школи. Після появи буде запізно нарікати.

Редакція „Веселки"

РОЗГАДКИ ЗАГАДОК З ЧИСЛА „ВЕСЕЛКИ" ЗА ЖОВТЕНЬ 1978 р.: СКІЛЬКИ ДІВЧАТОК І ЯКІ ЇХ ІМЕНА: тут сім дівчаток, а їх імена — ч-ВІРКА, чв-ІРКА. Дівчаток може бути й більше, коли комбінувати імена і числа. ПРОЖОРА: вогонь. ХТО ВІН? Зайчик; котик.

РЕБУСИК

ЗАВДАННЯ

Поясніть зміст речення: „Летіли сорок сорок і сіли на березі при березі". Поставте знаки наголосу.

ХТО ВІН?

Хоч його не бачимо,
Але силу має,
Гонить хмари в небі,
Дерева ламає.

ГЕОҐРАФІЧНА ЗАГАДКА

а) Назвіть три ріки, що пропливають українською землею, а перша літера їх назви — „Д".

б) Який найвищий верх в українських Карпатах?

з кольоровими ілюстраціями виходить кожного місяця у „Видавництві „Свобода" заходами Українського Народного Союзу. Редагує Колеґія. Річна передплата становить у ЗСА — 5.00 долярів, у інших країнах — рівновартість цієї суми. Для членів УНС 4.00 доляри. Ціна окремого числа 50 центів. Ціна подвійного числа — 75 центів.

"THE RAINBOW" — "VESELKA"

Обкладинка роботи — Ніни Мудрик-Мриц

Published monthly, except May to August Bi monthly at Jersey City, New Jersey

30 Montgomery Street — Jersey City, N.J. 07302

Subscription $5.00 per year. UNA members $4.00 per year.

Entered as Second Class at Jersey City, N.J.

Ілюстрація на обкладинці:
Ніна Мудрик-Мриц — Діти не забувають героїв...

Михайло МАМОРСЬКИЙ *Ілюстрація П. ХОЛОДНОГО*

МОЛИТВА ЗА ГЕРОЇВ

Ти, Боже, любиш героїв,
Борців за правду і воїв
За рідну землю свою;
За ближніх вони вмирають,
За щастя рідного краю,
За волю в лютім бою.

Тобі, Небесний наш Отче,
Молитву щиру шепочем
За душі героїв тих,
Що за Україну впали,
Що кров молоду пролляли
На нивах рідних, святих.

Прийми їх, Боже, до себе,
До щастя вічного в небі,
Даруй їм сонячний рай,
А їх землі, Україні,
Незламній в лютім терпінні,
Волю і долю подай!

Вої або **воїни** – так у давнину називали військових людей; порівняйте війна, воювати, воєнний.

НАШ ЛЬВІВ

Дахи й вежі княжого Львова.

Мені дідусь розповідає,
Що ген, за морем за безкраїм,
За гір підхмарними шпилями,
Між українськими полями,
Стоїть старинне місто Львів.

У Львові мій дідусь родився,
У Львові виріс і учився,
За Львів боровся з ворогами
І полюбив, мов серце мами,
Це рідне місто, княжий Львів.

А я, малий собі хлопчина,
З дідусем в Рідну Землю лину,
У мріях пташкою літаю
І, як дідусь, люблю й вітаю
Те наше місто, рідний Львів.

Роляник

НЕЗАБУТНІ ВЕЛИКІ ДНІ

Гарна, багата і плодюча українська земля здавна приманювала сусідів, зокрема Москву й Польщу.

Давні польські королі і московські царі силою заволоділи землями України, але ніколи не покорили українського народу. І коли в 1914 році вибухла перша світова війна, українці зразу зорганізували свої військові частини, що звалися Січові Стрільці. У 1917 році впала московська царська влада. Тоді поневолені Москвою народи вхопили за зброю і почали творити свої власні держави.

В столиці України — Києві створилася українська влада, зорганізувалося українське військо, а дня 22-го січня 1918-го року проголошено Українську Державу.

Фрагмент львівського ринку — Статуя Нептуна

За деякий час, дня 1-го листопада 1918-го року створилася влада теж у Львові — столиці Західньої України. На ратуші Львова і в інших містах замаяли гордо українські блакитно-жовті прапори. Обидві частини української землі — Східня Україна з Києвом і Західня Україна зі Львовом з'єдналися разом в одну Соборну Самостійну Суверенну Українську Державу. Сталося це дня 22-го січня 1919-го року. Святочне проголошення злуки відбулося в Києві на площі перед старовинним собором св. Софії.

Отак по довгих століттях неволі український нарід став володарем на своїй землі.

Та давні відвічні вороги — Москва і Польща знову пішли війною на Україну. Замість московсько-царської армії рушила на Київ з півночі нова московсько-большевицька армія, а Львів і всю Західню Україну завоювала Польща.

Останки хоробрих українських військ оточили большевики під містечком Базаром на Волині.

— Здавайтеся! Ставайте нам на службу, а життя вам даруємо! — закричали московські комісари.

Львівський університет у зимовій імлі.

— Краще смерть, як життя у московській неволі! — відповіли воїни-герої і заспівали гимн „Ще не вмерла Україна"...

Сальвами із скорострілів стали розстрілювати большевики українських лицарів. 359 героїв віддали своє життя за волю українського народу.

Сталося це незабутнього дня 21-го листопада 1921 року. Отак впала нова Українська Держава. Московські займанці знущаються над українським народом, засилають українців тисячами в холодний Сибір, замучують у тюрмах, грабують українське добро.

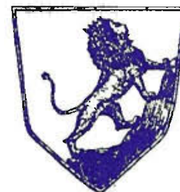
Тридцять років тому москвини забрали все збіжжя з України і українські селяни не мали ні куска хліба для себе і своїх діток. У всій Україні настав отак штучно створений голод, від якого вигинуло тоді коло семи мільйонів українців. І цього року знову загрожує голод нашій Україні.

Впала Українська Держава, і запанував над нею лютий її ворог — Москва. Але український нарід не забуває ні на хвилинку про великі незабутні дні своєї нової історії:

22-го Січня 1918-го року, 1-го Листопада 1918-го року, 22-го Січня 1919-го року, 21-го Листопада 1921-го року.

Українські діти, юнацтво і молодь разом з батьками згадують ці великі дні і кожного року вшановують пам'ять героїв-борців за волю України.

І прийде час — скине український нарід московське ярмо і знову над Києвом та Львовом замають вільно і гордо українські прапори!

Слова: Ганна ЧЕРІНЬ *Музика: Василь ШУТЬ*

ГЕРОЇЗМ

У мирний час спокою і зростання —
Пора дозвілля, досвіду і знань.
Та як покличе сурма на змагання —
Іди на поклик волі без вагань.

Приспів:

Не бійся зла й негоди,
За правду стій!
За здобуття свободи,
За нарід свій.

Герой іде в бою непереможний,
Дороговказом він стає ясним.
Героєм бути з нас хотів би кожний,
Але не кожний стати може ним.

Приспів:

Як у єднанні райдужних краплинок
Могутні хвилі свій знаходять змах,
Так і геройством є відважний вчинок
У кожноденних діях і словах.

Приспів:

Moderato

1. У мир - ний
час спо - ко - ю і зро -
2. Де в бо - ю не - пе - ре -
3. нан - ні рай - дуж - них кра -
та ге - так
звіл - ля до - сві - ду і
вка - зом він ста - є яс -
хви - лі свій зна - хо - дять
знань.
ним.
змах.

СТАН – НЯ, ПО – РА ДО –
МОЖ – НИЙ ДО – РО – ГО –
ПЛИ – НОК МО – ГУТ – Н!

СУР – МА НА ЗМА – ГАН – НЯ І –
З НАС ХО – ТІВ – БИ КОЖ – НИЙ А –
Є ВІД – ВАЖ – НИЙ ВЧИ – НОК У

ДИ НА ПО – КЛИК
ЛЕ НЕ КОЖ – НИЙ
КОЖ – НО – ДЕН – НИХ

ПРИСПІВ

ВО – ЛІ БЕЗ ВА – ГАНЬ. 1.2.3. НЕ
СТА – ТИ МО – ЖЕ НИМ.
ДІ – ЯХ І СЛО – ВАХ.

Marciale

БІЙ – СЯ ЗЛА Й НЕ – ГО – ДИ, ЗА

ЯК ПО – КЛИ – ЧЕ
РО – ЄМ БУ – ТИ
І ГЕ – РОЙ – СТВОМ

ПРАВ – ДУ СТІЙ! ЗА

ЗДО – БУТ – ТЯ СВО – БО – ДИ, ЗА

НА – РІД СВІЙ.

1.2.3.

2. ГЕ – РОЙ І –
3. ЯК У ЄД –

1.2.3.

4 Tempo I

4 Tempo I

У МИР-НИЙ ЧАС СПО-КО-Ю І ЗРО- СУР - МА НА ЗМА-ГАН - НЯ, І-

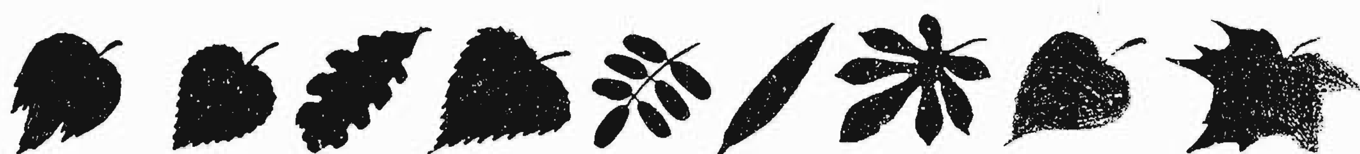
СТАН - НЯ ПО-РА ДО- ДИ НА ПО-КЛИК ВО-Л

ЗВІЛ - ЛЯ, ДО - СВІ-ДУ І БЕЗ ВА - ГАНЬ.

ЗНАНЬ. ТА

ЯК ПО-КЛИ - ЧЕ

РА1977
4521,3

К. ПЕРЕЛІСНА *Ілюстрація Галини МАЗЕПИ*

ЯБЛУЧКА

Ой, хороші яблучка
У саду,
Та високо виросли,
На біду!
У зеленім листячку
Миготять,
А упасти з гілочки
Не хотять.

Не відірве яблучка
І вітрець,
Хоч нагнув нам гілочку,
Молодець!
Нижче, вітре, гілочку
Нахили,
Щоб дістати яблучко
Ми змогли!

К. ПЕРЕЛІСНА

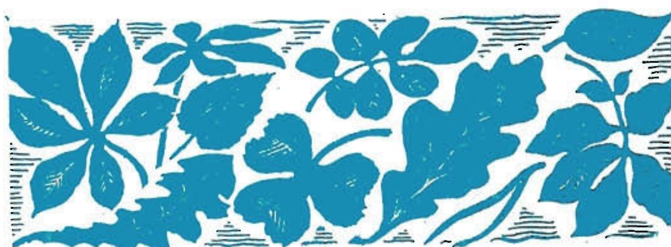
ЗОЛОТА ОСІНЬ

В парках і садочках,
На доріжки й трави,
Падають листочки
Темно-золотаві.

Де не глянь, навколо —
Килим кольористий,
Гілля напівголе
Й небо синє чисте.

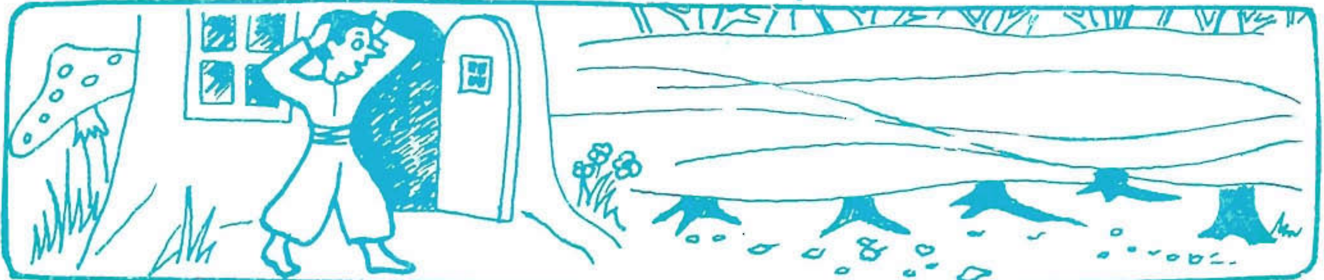
Метушні немає —
Тиша й прохолода,
Осінь золотая
Тихо-ніжно ходить.

Кольористий — такий, що має кілька кольорів (many-colored); **метушня** — **біганина** (fuss, hustle).

Текст: Роман ЗАВАДОВИЧ *Ілюстрації: Іван БРИКОВИЧ*

Ґоца Драла

— Що за диво? — крикнув ґном,
Ставши вранці під вікном.

Дуже він задивувався,
А ще більше налякався.

— Вже нема дубів, беріз!
Хтось украв наш ліс!

Ґном мерщій побіг до друзів,
Що жили край лісу в лузі.

Жабці, мишці — всім гукав:
— Уночі хтось ліс украв!

Не баріться ні на мить,
Швидко злодія ловіть!

Вже звірня іде, гуде:
Де той злодій? Де він, де?

Ґном помчав до Гоци Драли:
— Гей, прокинься! Ліс украли!

Гоц із ліжка Гоца Драла,
Від нестямки гуп! — упала.

Вийшов вітер з-поміж ліз
І подув туди, де ліс.

Мряку він роздув умить —
Як стояв ліс, так стоїть.

Ґном з утіхи цапки став:
— Чесний злодій, все віддав!

ПРИВІТ ЛИСТОНОШІ

(Ілюстрація Юрія Козака)

Чи надворі соняшна погода,
Чи сльота, чи вітер, чи пороша —
Все до нас усміхнений приходить
В сірім однострої листоноша.

Діти дуже люблять листоношу —
Хай він буде все здоровий-дужий! —
Він „Веселку" з пошти їм приносить
І поліси з нашого Союзу.

Гей, привіт вам, пане листоноше,
Від Марусі, Петрика й Галини —
Приносіть їм все вістки хороші
І листи від тітки з України!

Сльота — тривалий дрібний дощ; пороша — перший сніг, сніжок, тут: узагалі снігопад; однострій — уніформа; поліса — грамота, документ-свідоцтво про те, що хтось забезпечений у забезпеченевім товаристві (тут: в Українськім Народнім Союзі) від різних небажаних випадків.

К. ПЕРЕЛІСНА

ШКОЛЯРИКИ

Нас громадка невеличка:
Два братіки і сестричка.

Ранком разом йдуть до школи
Леся, Юрчик і Микола.

Леся дуже ще маленька,
Але вчиться так пильненько.

Книги й зшитки чисті має,
Гарно віршика читає.

Вчитель каже: „Любі діти!
Треба так усім учитись!"

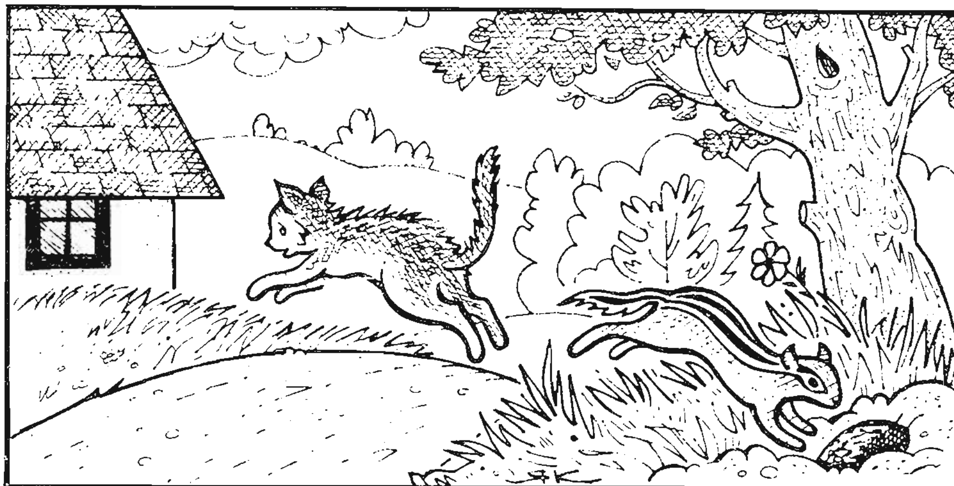
І братіки вчаться гарно,
Не гайнують часу марно.

І рахунки добре знають,
І казочку прочитають.

А до того ще й чемненькі
На потіху тата й неньки.

За те ненька їх пестує,
Приголубить, поцілує,

Роман ЗАВАДОВИЧ — *Ілюстрація Яреми КОЗАКА*

НЕСПОДІВАНА ЗУСТРІЧ

Бурундучку, вивірочко ти смугаста,
По доріжці ти не бігай зчаста!
Ось сидить там котенятко Кришка,
Погадає, що ти, може, будеш мишка.

Ні, не слуха бурундучок остороги,
Вибігає з нірки до дороги,
По доріжці він стрибає скоро-скоро,
Смішно хвостика свого піднявши вгору.

Аж одного разу трапилась пригода:
Бурундук гуляти вийшов, бо погода,
На доріжку вже поставив лапку,
Аж тут глип! — сидить кудлате котенятко...

Ну, злякався ж бурундук немало,
Серце б'ється, в грудях віддиху не стало,
Кинувся втікати скоро-скоро,
Навіть хвостика забув підняти вгору.

Та і котеня, коли його уздріло,
Зі страху, сердешне, обімліло,
Вже йому в траві стрибати і не в гадці —
Чимскоріш сховалося у хатці.

Бурундук — chipmunk; зчаста — often; осторога — warning.

НАШ РІДНИЙ КРАЙ

Наш Рідний Край — не ввесь далекий [спомин —
Його живий у нашій крові гомін,
Його відважна лицарська душа
В незнаний світ із намиируша.

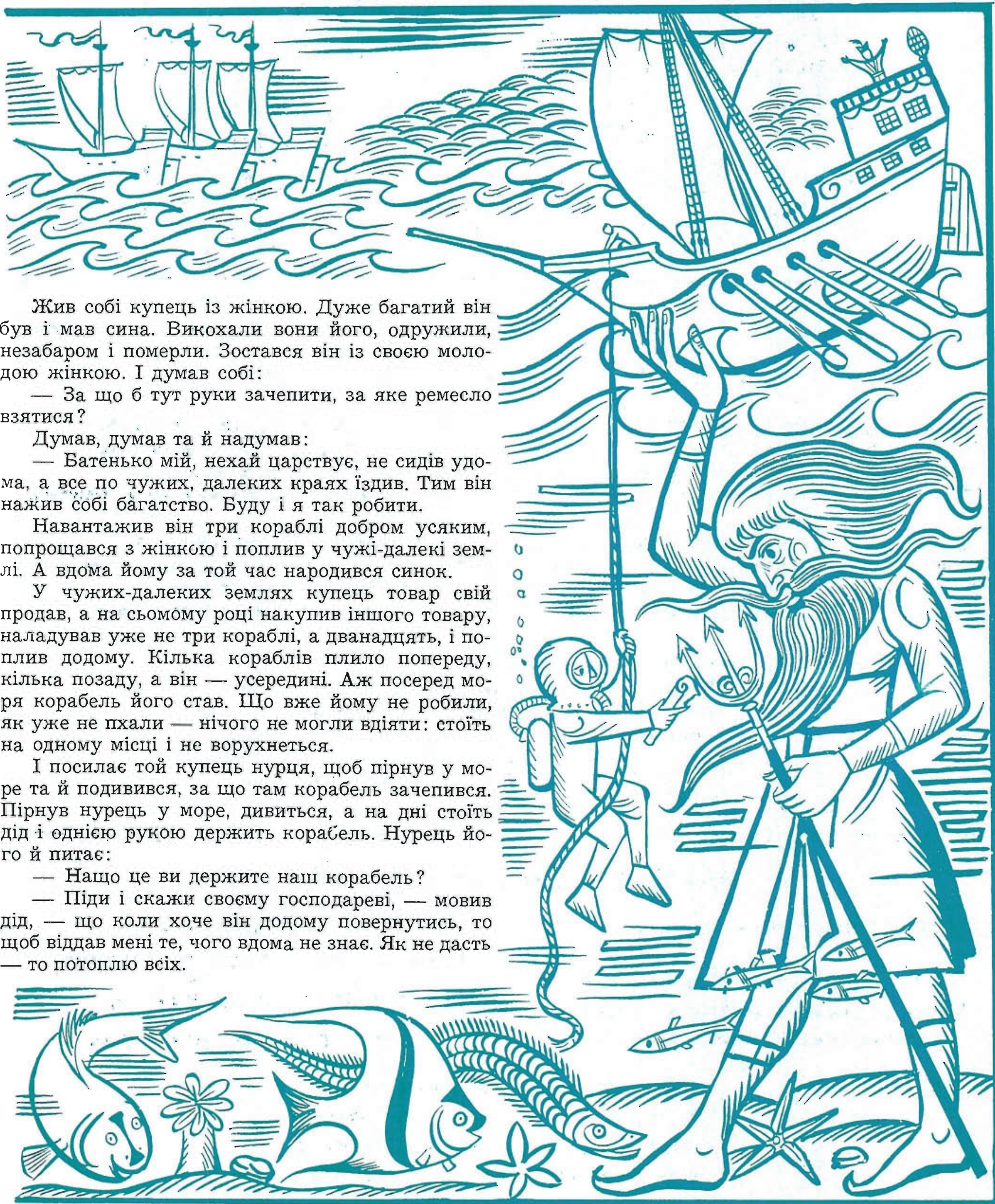
Він не увесь за горами-лісами —
Його частина серед нас, між нами,
Це серце наше, серце молоде,
Що нам у грудях голубом гуде.

Ми з вірою, не з тугою-журбою
За кращу долю станемо до бою,
Тож хай на шлях зусиль і перемог
Благословляє нас Всевишній Бог!

Р. З.

ПРО МОРСЬКОГО ЦАРЯ І ЙОГО ДОЧОК

(Українська народна казка з ілюстраціями П. Холодного)

Жив собі купець із жінкою. Дуже багатий він був і мав сина. Викохали вони його, одружили, незабаром і померли. Зостався він із своєю молодою жінкою. І думав собі:

— За що б тут руки зачепити, за яке ремесло взятися?

Думав, думав та й надумав:

— Батенько мій, нехай царствує, не сидів удома, а все по чужих, далеких краях їздив. Тим він нажив собі багатство. Буду і я так робити.

Навантажив він три кораблі добром усяким, попрощався з жінкою і поплив у чужі-далекі землі. А вдома йому за той час народився синок.

У чужих-далеких землях купець товар свій продав, а на сьомому році накупив іншого товару, наладував уже не три кораблі, а дванадцять, і поплив додому. Кілька кораблів плило попереду, кілька позаду, а він — усередині. Аж посеред моря корабель його став. Що вже йому не робили, як уже не пхали — нічого не могли вдіяти: стоїть на одному місці і не ворухнеться.

І посилає той купець нурця, щоб пірнув у море та й подивився, за що там корабель зачепився. Пірнув нурець у море, дивиться, а на дні стоїть дід і однією рукою держить корабель. Нурець його й питає:

— Нащо це ви держите наш корабель?

— Піди і скажи своєму господареві, — мовив дід, — що коли хоче він додому повернутись, то щоб віддав мені те, чого вдома не знає. Як не дасть — то потоплю всіх.

Виринув нурець і сказав усе це купцеві. Купець став пригадувати, що у нього вдома є. Усе, все пригадав. Усе знає, тільки не знає, що в нього народився син, що вже тому синові сім літ, що ходить уже до школи і читати навчився. Тож посилає купець нурця в море:

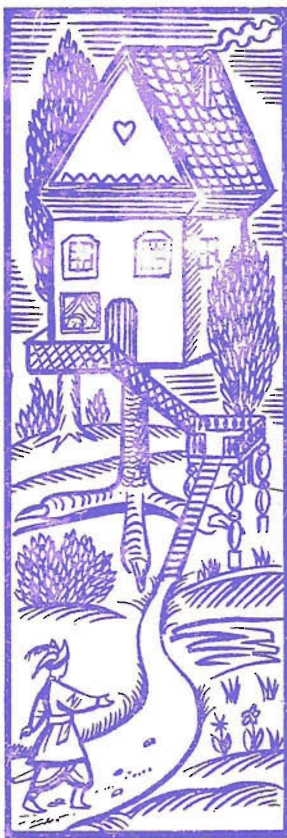
— Скажи тому дідові, що віддаю йому те, чого вдома не знаю.

Пірнув знову нурець і переказав це дідові.

Дід відказує:

— Не вірю на слово. Хай дасть мені записку, своєю кров'ю написану.

Купець мерщій урізав пучку і своєю власною кров'ю написав записку, що віддає, мовляв, дідові те, чого вдома не знає, та й послав з нею нурця.

Узяв дід записку, пустив корабель, а сам з тією запискою пустився до того міста, де жила купцева жінка з сином. Підкинув записку на дорозі, а перед тим на ній приписав:

„Тебе, добрий молодче, віддав мені твій батько на послугу. Оце записку видав, своєю кров'ю написану. Та ти цим не турбуйся, бо не зараз я тебе візьму, а тоді, як сповниться тобі вісімнадцять літ. Тоді кидай свого батька-матір і йди до мене".

Купців син, як ішов зі школи, підняв записку, прочитав та й каже:

— Ну, нічого робити. Батенькового слова мені не ламати.

**
*

Аж ось купець з дванадцятьма кораблями до свого міста прибуває. Усі родичі і жінка його і син ідуть його зустрічати. Як побачив він свою милу, обняв її, поцілував, а сина й не запримітив, що той до нього руки простягає. А як побачив, запитав своєї жінки:

— А це що за хлопчик?

— Та це, дружино моя, синочок наш, що народився, як ти поїхав.

Тоді купець здогадався, кого він віддав дідові, що здержував корабель. Зідхнув і промовив:

— Отак же!

Син зараз догадався, чого його батенько засумував, та й каже:

— Не журіться, татусю. Ще не зараз мене від вас візьмуть. Ще багато років проживу я з вами.

А мати, ще нічого не знаючи, питає:

— Та що це ви балакаєте, що я й не розчовпаю?

Вони їй розповіли. Дуже сумували батько та мати. І вже так жаліли свого сина, так кохали його! Не життя йому було, а рай.

А як сповнилось хлопцеві вісімнадцять років, сказав він батькові та матері:

— Сушіть мені сухарики. Час уже йти до діда на послугу.

Насушили вони йому сухариків, поскладали у торбинку, попрощались та й пустили.

Ішов, ішов він і дійшов до моря. Дивиться: на березі стоїть кущ рясно-рясно всіяний червоними ягідками.

А це була калина.

Коли це бачить хлопець, аж летить одинадцять качок, а позаду й дванадцята. Летять якраз на нього. Він чимдуж під кущ та й сховався. Спустились ті одинадцять качок якраз коло нього на березі, обернулися красними дівицями та й стали купатися в морі. Скупались і полетіли.

Прилітає задня, дванадцята. Прилетіла і обернулась дівицею, найкращою над усі. І також стала купатися. А купців син вискочив з-під куща, схопив її одежу та й заховався знов. Вона, як уже викупалась, глип сюди, глип туди — нема одежі. Ото й каже:

— Хто є тут? Як стар чоловік — будь мені рідний батенько; як стара жінка — будь мені рідна матінка; як середній чоловік — будь мені рідний братік; а як молодий чоловік — будь мені вірна дружина!

Тоді купців син вийшов з-під куща та й віддав одежу. А вона зраділа, що й не сказати, бо перед нею стояв такий козак, що кращого й у світі не знайти.

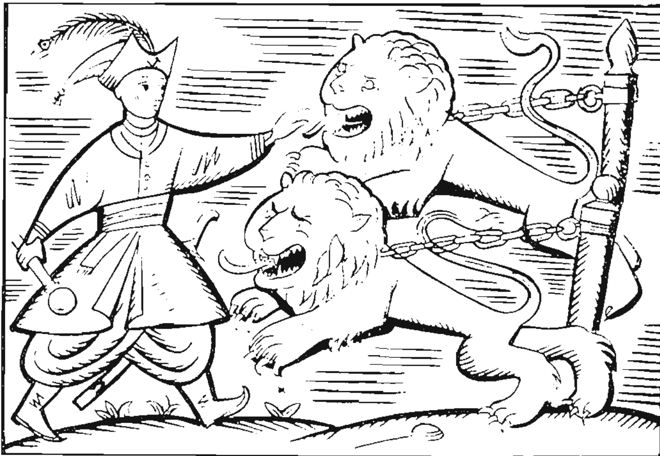
— Хто ти? — питає.

— Я такий і такий. Їхав мій батько по морю, а старий дід і зупинив його корабель; сказав батькові, що як не віддасть того, що вдома не знає, потопить його і всіх його людей. Батько не знав, що вдома сталося, що я народився, і віддав мене. Так оце я йду тепер до того діда на послугу.

— От і добре! — каже дівчина. — Той сивий дідусь, що держав корабель, то мій батенько. Нас у нього дванадцять. Може ти й бачив, що летіли наперед мене одинадцять качок: то все мої сестри. Це дідусь хоче мене з тобою одружити. Та тільки гляди: перехитруєш — добре буде тобі, а не перехитруєш — лихо буде тобі. Буде твоя голова на палі висіти так, як висить там уже одинадцять. Дідусь мій хотів усіх своїх дочок одружити, та з усіх одинадцяти молодців не знайшлося ні одного, щоб перехитрував дідуся. Пропали всі.

І показує дорогу, куди пройти до діда.

— Іди цією дорогою: іди, йди, поки не дійдеш до стежечки, що звертає вліво. Підеш тією стежечкою, іди, йди, поки дійдеш до такого місця, що усе вкрите гадюками. Ти не бійся — іди, та не озирайся, вони тобі дорогу дадуть. Оглянешся — з'їдять. Дійдеш до такого місця, що вкрите все зві-

рюками лютими. Ти йди, не озирайся — вони тобі дорогу даватимуть. Як пройдеш уже на місце, побачиш наліво, на леваді, хатку на курячій ніжці. Ти йди туди, там я живу. Ну, а тепер прощавай, моя дружинонько!

Сказала це, обернулась качкою і полетіла.

**
*

Пішов купців син тою дорогою, що показала йому його мила. Ішов, ішов, дійшов до стежечки. Пішов стежечкою, дійшов до того місця, що гадюками було вкрите. Пройшов це місце, найшов на таке, де повно звірів було. Ішов теж сміливо, і вони дали йому дорогу. Як вийшов уже на поляну, як побачив хатку на курячій ніжці, так радісно йому стало. Прийшов до тої хатки: стук-стук у віконце. Вийшла його мила, повела в хатку, нагодувала й напоїла. І розказує йому:

— У нашого дідуся, як я вже казала тобі, нас дванадцять. Сам він живе у пишних хоромах і чаклує, а нас порозсилав навкруги себе на дванадцять миль сестру від сестри. Усі ми живемо в таких хатках на курячих ніжках. Ну, тепер тобі, моя дружино, пора спати. Скоро вже прилетить вістовий від дідуся. Гляди ж, як прилетить, то ти не кажи нічого, мов і нема тебе в хаті.

Та й поклала його під лавку і світло погасила.

Тільки но вони задрімали, летить під вікно вістовик і кричить:

— Наказував дідусь, щоб на завтра ви всі були дванадцять, лице-в-лице, одежа-в-одежу, черевики-в-черевики, і щоб у кожної було по золотому прутові, бо приїхав уже дідусів зять! — І полетів.

— Ну, тепер, моя дружино, треба за діло прийматися, — каже купцевому синові його суджена. — Це на тебе чекає дідусь.

Скувала йому золоту булаву і каже:

— Іди по тій і по тій дорозі. Дійдеш до залізних воріт, там будуть прив'язані два леви. Як кинуться вони на тебе, ти закричи: „Мовчіть, люті звірі! Я йду до дідуся на послугу!" — вони й пропустять. Як прийдеш до дверей, замахнися булавою і вдар їх, щоб розлетілись. Дідусь закричить: „Хто там?". А ти відказуй: „Я, дідусю, я! Іду до тебе на послугу". Тоді він поведе тебе туди, де ми будемо у ряд виставлені й усі, як одна: і лицем, і одежею, і черевиками. А я буду стояти третьою від краю, і в мене на лівій нозі буде закаблук на бік скривлений. То хоч з першого разу пізнаєш мене, пройди раз і вдруге, та придивляйся до кожної. Дідусь буде на тебе гримати, щоб швидше вибирав суджену, а ти відкажи йому: „Е, дідусю, це не яблучко з яблуні зірвати: добре — з'їв, недобре — кинув. Мені треба з нею вік звікувати!" На третій раз уже виведи мене. Тепер прощай, моя дружинонько мила!

І полетіла.

*
**

Він і пішов, куди йому його мила показувала. Прийшов до двору дідового, де два леви були прив'язані. Як тільки побачили вони його, так і кинулись з ревом. Він на них як крикне:

— Мовчіть, люті звірі! Я йду до дідуся на послугу!

І пропустили вони його. Прийшов до дідового будинку, та як замахнувся своєю булавою, як гупнув у двері, так вони й розлетілись.

— Хто там? — кричить з будинку дід.

— Це я прийшов до вас, дідусю, на послугу!

— Пора, пора, козаче! Ну, ходімо ж, вибереш свою суджену. Та гляди, не вибереш — до тих одинадцяти голів, що теліпаються на коляці, доченлю твою дванадцяту.

— Авжеж, дідусю, ваша воля.

І пішли. Вийшли на леваду. Там стояли всі дванадцять, усі, як одна. Купців син відразу примітив свою суджену, але не подав виду. Пройшов раз — не вибрав.

Дід і каже:

— Що ти даремно ходиш? Хіба не сподобав ні одної? Вибирай швидше.

— Е, ні, дідусю: це не яблуко з яблуньки зірвати: добре — з'їв, а недобре — кинув. Мені треба з нею вік звікувати.

Пройшов і вдруге — теж не вибрав. На третій раз пройшов купців син і вивів свою милу.

— Ну, добре, хай же вона буде тобі навіки.

Заручили їх і відгуляли весілля. Дідусь наладував молодим золота та срібла дванадцять кораблів, і попливли вони до батька та до неньки.

Як приїхав купців син, на радощах запросили гостей і справили друге весілля.

І я там був, мед-вино пив, по бороді текло, а в рот не попало.

Пояснення-словничок: Викохати — виплекати, виростити, виховати (bring up, raise); зачепи-

МАРУСИНА ПРИГОДА

(Казка)

Одного дня мама сказала своїй дочці Марусі, щоб вона пішла до лісу й назбирала побільше сухих дров до печі. Маруся була слухняна й відповіла:

Добре, мамо, я дістану так багато дров, що ви навіть не зможете всіх порахувати.

Наділа шапку, одягла светер і пішла. Незадовго маленька дівчинка була вже в лісі. Він був темний і непривітний, але Маруся не боялась — вона хотіла зробити все для мами.

Надворі було холодно, і вона була рада, що взяла светер, але руки так замерзли, що були сині. Сушняка в лісі було багато, і дівчина не помітила, як зайшла аж у середину лісу. Там було темно, пташки не співали, і їй зробилося так страшно, що аж заплакала. Заблудивши, вона вилізла на дерево і розглядалась, де були хати, щоб вернутися назад. Побачивши світла в хатах, вона злізла з дерева й почала йти в тому напрямку. Підійшовши до крайньої хати, постукала в двері. Їй відчинила стара баба і сказала:

— Добривечір, маленька дівчинко! Чого ти хочеш?

— Добривечір, — відповіла Маруся. — Я заблудила. Чи можу у вас переночувати?

— Певно, що можеш! А як тебе звуть?

— Маруся, — відповіла дівчинка. Баба дала їй повечеряти. Потім Маруся лягла спати, але опівночі прокинулась. Прочинила двері до кухні й побачила, що та стара бабуся перекинулась у відьму: мала зелену шкіру і бородавки на довгому горбатому носі. Баба побачила дівчинку і крикнула:

— Марусю, ти погана дівчина! Я тебе вранці покараю.

Маруся дуже злякалась і вже не могла спати. Думала, що тепер робити.

В той час вона почула якийсь шепіт біля вікна. Дівчинка підійшла до нього і побачила за шибкою пташку.

— Марусю, я можу тебе врятувати, — сказала пташка, — якщо ти запам'ятаєш такі слова: Абам, Кана, Кане, Турі, Туро.

Маруся запам'ятала ці слова й лягла спати. Вранці, коли дівчинка прокинулась, прийшла відьма й відчинила двері.

Дівчинка крикнула: ,,Абам, Кана, Кане, Турі, Туро!"

Пташки надворі відразу почали співати, а відьма закричала: ,,Ох, я вмираю!.." і впала на підлогу. Тоді пташка прилетіла до Марусі і сказала: ,,Марусю, поцілуй мене!" Маруся радо поцілувала пташку, яка її врятувала від відьми.

— Пінґ, понґ, пенґ, — зацвірінькала пташка, і раптом перед Марусею з'явився молодий гарний князь. Він простяг до неї руки, посадив поперед себе на свого білого коня й повіз до свого двору. Там вони одружились і щасливо жили.

Учасниця 4-го конкурсу молодечої творчости Надя Менцінська, 11 років учениця Братської рідної школи в Лідкомбі (Сідней). Конкурс організував Літературно-мистецький Клюб ім. В. Симоненка в Мельборні, Австралія, 1978 року.

ти руки — взятися за діло, до праці (to get to work, start working); нехай царствує — нехай з Богом спочиває, хай перебуває в царстві небесному (rest in heavenly peace, reing in Heavenly Kingdom); нажити багатство — придбати багатство, доробитися, забагатіти (to get rich); ворухнутися — рушитися (to move); нурець — людина, що поринає під воду (diver); мерщій — негайно, зараз (at once, immediately); пучка — м'який кінець пальця (finger tip); родич — свояк, кревний (kin); розчовпати — догадатися, зрозуміти (to understand); рясний — густий, вкритий густо овочами, ягодами, квіттям (thick, dense, plentifull); страшенний — тут: величезний (immense, huge); задній — тут: останній (the last one); глип сюди-туди — глянути, дивитися, кидати оком сюди-туди (to cast a glance); перехитрувати — показати себе розумнішим, чи второпнішим від когось іншого (to outwit, outsmart); дати дорогу — зійти комусь з дороги, поступитися, пропустити кого (to clear the way); хороми — двір, палата (mansion); чаклувати — займатися чародійством (to be sorcerer, wizard); вістовий — посланець (messenger); суджена — наречена (bride);

прийматися за діло — братися до діла, діяти (to act); закаблук — обцас (heel); гримати — тут: насварити, накричати (to scald, rebuke); вік звікувати — прожити вік в доброму й злому (to spend the life); ґупнути — сильно вдарити (to batter); подати вид — показати по собі, зрадитися (inadvertatly, give oneself away, betray oneself).

ГОДІ ЗНАТИ

Василько: — Петрусю, подивися, чи м'ясар має свинячі ноги!

Петрусь: — Годі сказати, бо він має черевики на ногах!

ЦЕЙ САМИЙ КІТ

Учитель: — Твоя задача на тему ,,Мій кіт" точнісінько така сама, як твого брата.

Учень: — Бо ми писали про того самого кота.

Сценарій і текст: Роман ЗАВАДОВИЧ
Scenario and Story: R. ZAVADOVYCH

Ілюстрації: Михайло МИХАЛЕВИЧ
Illustrations: Mychaylo MYCHALEWYCH

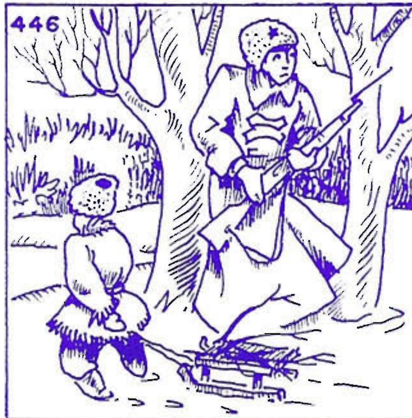
Історична казка БОГДАН-СІЧОВИЙ СТРІЛЕЦЬ Ukrainian tale BOHDAN-SICHOVY STRILETS

РОЗДІЛ XXУIII: НАСТУП І ОБОРОНА *CHAPTER XXVIII: ATTACK AND DEFENSE*

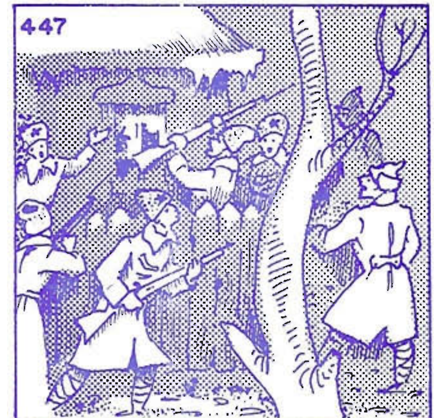
— Розвідачі донесли, що в лісництві Чорного лісу скривається банда диверсантів, — телефонував червоноармієць з сільради до штабу свого полку.

"The scouts reported that a band of saboteurs is hiding in the administration building of the Black Forest," the Red Army soldier reported in a phone call from the village council to the regiment headquarters.

Маруся розповіла братові, що чула. Надвечір він узяв санчата і ніби пішов по хмиз на узлісся Чорного лісу.

Marusia told her brother what she had heard. Toward evening, he took the sled and pretended that he was going to the outskirts of the gather brushwood.

На другий день багато червоних оточило лісничівку.

Next day, many Red Army soldiers went to the forest administration building.

Хоч сніг на подвір'ї був твердо втоптаний, лісництво було порожнє.

Although the snow in the yard of the building was trapled, the area was deserted.

Раптом з сосен, що оточували подвір'я, густо посипалися рушничні постріли й полетіли ручні ґранати.

Suddenlv, from behind the pine trees, which surrounded the yard,came gunfire and hand grenades.

Червоні мали великі втрати і безладно відступили з лісу.

The Red Army suffered great losses and retreated chaotically from the forest.

(Продовження буде)

(To be continued)